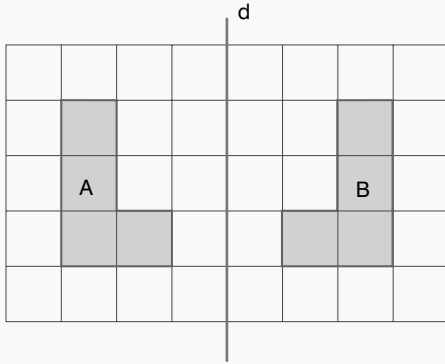

SİMETRİ VE BİLEŞKE DÖNÜŞÜMLER

Simetri Dönüşümü

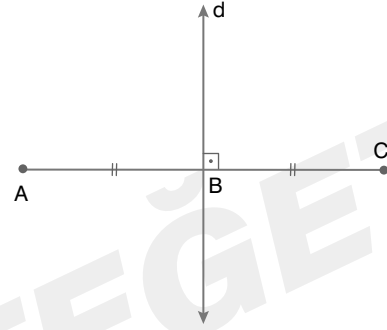
Bir şeklin bir noktaya veya bir doğruya göre simetriğinin alınmasına simetri (yansıma) dönüşümü denir.

Şekildeki birim kareli zeminde verilen A şeklinin d doğrusuna göre simetriği B şeklindedir.

Noktanın Doğruya Göre Simetriği:

Bir noktanın bir doğruya göre simetriği alınırken o noktadan doğruya çizilen dik uzaklık kadar doğrunun diğer tarafında bir nokta bulunur.

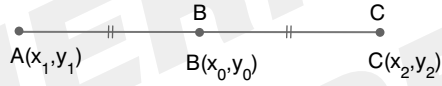

A noktasının d doğrusuna göre simetriği C noktasıdır.

Bu durumda B noktası, [AC] doğru parçasının orta noktası,

$|AB| = |BC|$ ve $[AC] \perp d$ dir.

Noktanın Noktaya Göre Simetriği:

A noktasının B noktasına göre simetriği C noktasıdır.

Bu durumda B noktası, [AC] doğru parçasının orta noktasıdır.

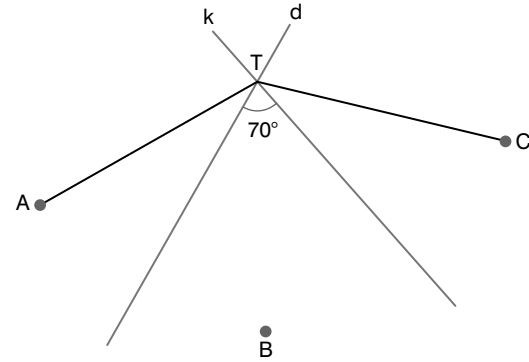
$$x_0 = \frac{x_1 + x_2}{2} \text{ ve } y_0 = \frac{y_1 + y_2}{2} \text{ olur.}$$

Veya; A ile B ve B ile C noktaları arasındaki noktaların apsis ve ordinatları arasındaki artış ve azalış miktarları aynıdır.

Örnek 1

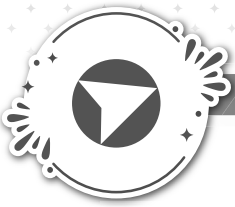
A(-2, 5) noktasının B(1, 2) noktasına göre simetriği nedir?

Örnek 2

Şekildeki A noktasının d doğrusuna göre ve C noktasının k doğrusuna göre simetriği B noktasıdır.

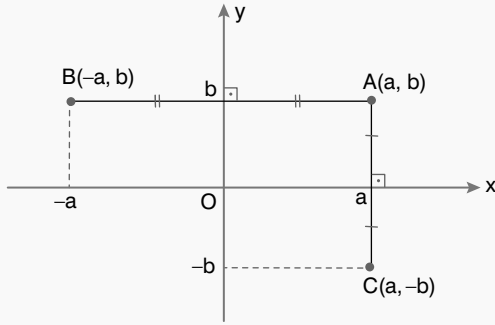
İki doğru arasındaki açı 70° ise ATC açısının ölçüsü kaç derecedir?

Simetri ve Bileşke Dönüşümler

Noktanın Eksenlere Göre Simetriği

Bir noktanın y eksenine göre simetriğinde ordinatı değişmez, apsis işaret değiştirir, x eksenine göre simetriğinde apsisi değişmez, ordinatı işaret değiştirir.

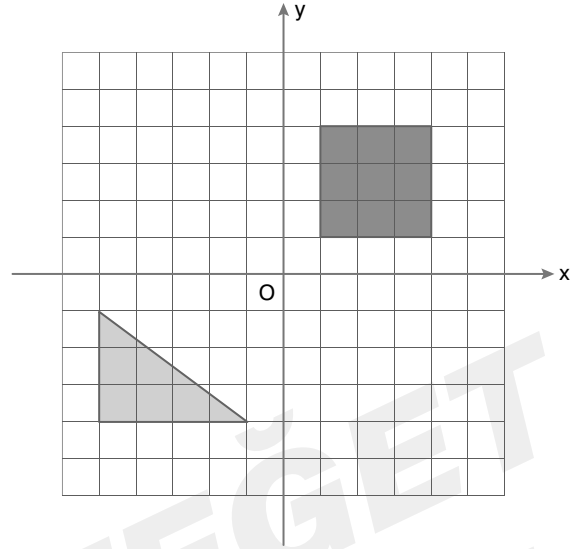
Şekilde $A(a, b)$ noktasının y eksenine göre simetriği $B(-a, b)$, x eksenine göre simetriği $C(a, -b)$ noktasıdır.

Örnek 3

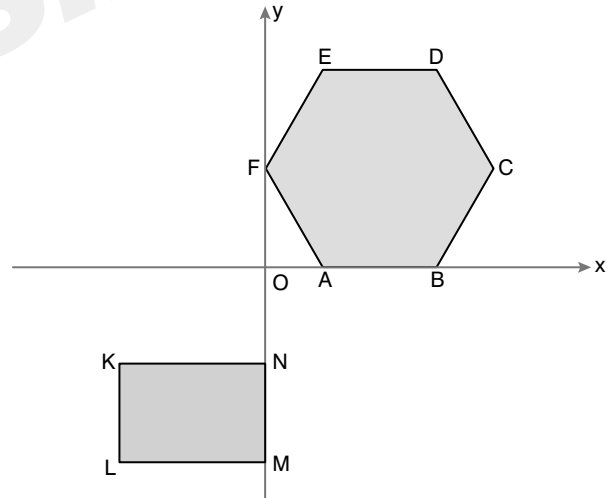
$A(-2, 4)$ noktasının x eksenine göre simetriği B, $C(-3, 2)$ noktasının y eksenine göre simetriği D olduğuna göre, $|BD|$ uzunluğu kaç birimdir?

Örnek 4

$A(-3, 5)$ noktasının x eksenine göre simetriği B, B noktasının y eksenine göre simetriği C olduğuna göre, ABC üçgeninin alanı kaç birimkaredir?

Örnek 5

Şekildeki birim kareli zeminde verilen üçgenin y eksenine göre simetriği olan şekil ile, karenin x eksenine göre simetriği olan şeklin kesişim bölgesinin alanı kaç birimkaredir?

Örnek 6

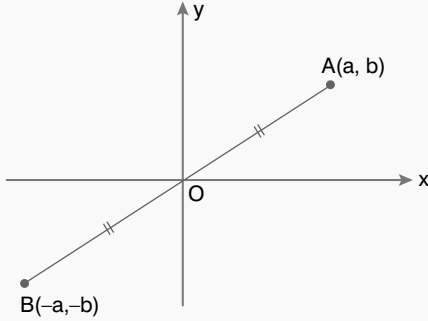
Düzgün altıgenin D köşesinin apsisi 6, $K(-5, -2\sqrt{3})$ ve $|NM| = 2\sqrt{3}$ birimdir.

Şekildeki birim kareli zeminde verilen düzgün altıgenin y eksenine göre simetriği olan şekil ile, dikdörtgenin x eksenine göre simetriği olan şeklin kesişim bölgesinin alanı kaç birimkaredir?

Noktanın Orijine Göre Simetriği

Bir noktanın orijine göre simetriği alınırken, noktanın apsis ve ordinatı işaret değiştirir.

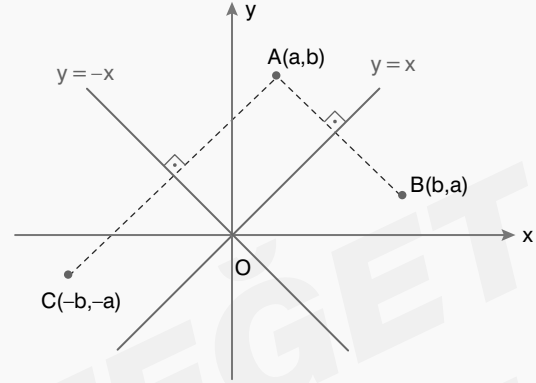

Şekilde $A(a, b)$ noktasının orijine göre simetriği $B(-a, -b)$ dir.

Noktanın $y = x$ ve $y = -x$ Doğrusuna Göre Simetriği

Bir noktanın $y = x$ doğrusuna göre simetriği alınırken, apsis ve ordinatı yer değiştirir.

Bir noktanın $y = -x$ doğrusuna göre simetriği alınırken, apsis ve ordinatı hem yer değiştirir hem de işaret değiştirir.

$A(a, b)$ noktasının $y = x$ doğrusuna göre simetriği $B(b, a)$ dir.

$A(a, b)$ noktasının $y = -x$ doğrusuna göre simetriği $C(-b, -a)$ dir.

Örnek 7

$A(2, -3)$ noktasının orijine göre simetriği nedir?

Örnek 8

Köşe noktalarının koordinatları $A(4, -3)$, $B(2, 5)$ ve $C(6, -5)$ olan ABC üçgeninin orijine göre simetriği olan üçgenin ağırlık merkezinin koordinatları nedir?

Örnek 9

Dik koordinat düzleminde, $A(-4, 3)$ noktasının $y = x$ doğrusuna göre simetriği B noktası ve $C(5, 2)$ noktasının $y = -x$ doğrusuna göre simetriği D noktasıdır.

Buna göre, $|BD|$ uzunluğu kaç birimdir?

Örnek 10

Dik koordinat düzleminde, $A(2, 5)$ noktasının x eksenine göre yansıması B noktası ve $C(-3, 1)$ noktasının $y = x$ doğrusuna göre simetriği D noktasıdır.

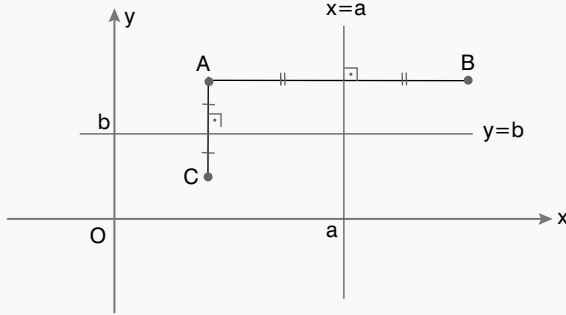
Buna göre, BD doğrusunun eğimi kaçtır?

Simetri ve Bileşke Dönüşümler

Noktanın $x = a$ ve $y = b$ Doğrularına Göre Simetriği

$A(c, d)$ noktasının $x = a$ doğrusuna göre simetriği $B(2a - c, d)$ ve $y = b$ doğrusuna göre simetriği $C(c, 2b - d)$ noktasıdır.

Veya; yukarıdaki gibi verileri analitik düzleme taşıyıp simetri dönüşümlerini uygulayabilirsiniz.

Dikkat:

Bir noktanın $x = a$ doğrusuna göre simetriği alınırken ordinatı ve $y = b$ doğrusuna göre simetriği alınırken apsisi sabit kalmaktadır.

Noktalar ile doğrular arasındaki apsis veya ordinatın artış veya azalış miktarları ise eşittir.

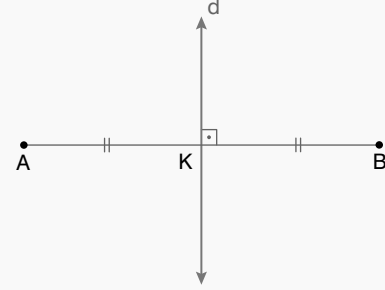
Örneğin; $K(-3, 4)$ noktasının $x = 2$ doğrusuna göre simetriğinde ; apsis -3 den 2 ye 5 artarsa 5 daha artar ve 7 olur. Ordinat ise sabit kalacağından nokta $(7, 4)$ bulunur.

$L(-2, 5)$ noktasının $y = -1$ doğrusuna göre simetriğinde ; ordinat 5 den -1 e 6 azalırsa 6 daha azalır ve -7 olur. Apsis ise sabit kalacağından nokta $(-2, -7)$ bulunur.

Örnek 11

$A(-5, 2)$ noktasının $x = -3$ doğrusuna göre simetriği B noktası ve $C(3, 5)$ noktasının $y = 4$ doğrusuna göre simetriği D noktasıdır.

Buna göre, BD doğrusunun x eksenini kestiği noktanın apsisi kaçtır?

Bir Noktanın Bir Doğruya Göre Simetriği

Şekildeki A noktasının d doğrusuna göre simetriği B noktasıdır.

Burada $[AB] \perp d$ ve $|AK| = |KB|$ olur.

A noktasının d doğrusuna göre simetriğini bulmak için;

Önce eğimler çarpımı -1 olacağından AB doğrusunun eğimi bulunur ve denklemi yazılır. Sonra iki doğrunun ortak çözümünden kesişim noktasının (K) koordinatları bulunur.

Son olarak A noktasının K noktasına göre simetriği olan B bulunur.

Örnek 12

$A(3, -4)$ noktasının $x - 2y - 6 = 0$ doğrusuna göre simetriğinin koordinatları nedir?

Örnek 13

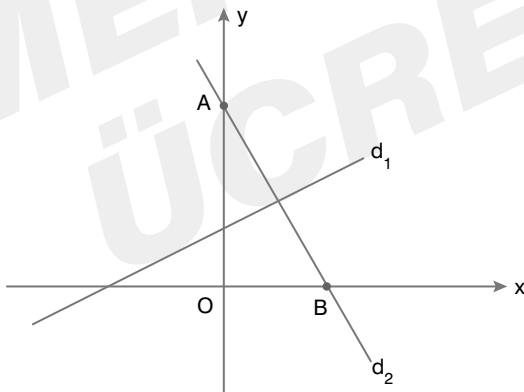
$K(-2, 3)$ noktasının $x + y + 4 = 0$ doğrusuna göre simetriğinin koordinatları nedir?

Örnek 14

$A(2, -3)$ noktasının $3x - 4y - 3 = 0$ doğrusuna göre simetriği B noktası olduğuna göre, $|AB|$ kaç birimdir?

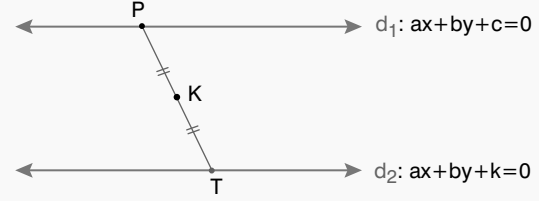
Örnek 15

$K(-1, 4)$ noktası ile $L(3, 2)$ noktası bir d doğrusuna göre simetrik olduğuna göre, d doğrusunun denklemi nedir?

Örnek 16

Şekildeki A noktasının d_1 doğrusuna göre simetriği B noktasıdır.

d_1 doğrusunun denklemi $x - 2y + 6 = 0$ olduğuna göre, d_2 doğrusunun denklemi nedir?

Bir Doğrunun Bir Noktaya Göre Simetriği

d_1 doğrusunun K noktasına göre simetriği d_2 doğrusudur.

Bu durumda $d_1 \parallel d_2$ olur.

P, K, T doğrusal olmak üzere, $|PK| = |KT|$ olur.

$d_1: ax + by + c = 0$ doğrusunun K noktasına göre simetriğini bulmak için; d_1 üzerinde koordinatlarını bildiğimiz bir P noktası alarak P 'nin K ye göre simetriği olan T noktası bulunur.

T yi $ax + by + k = 0$ doğrusunda yerine yazdığımızda sabit terim (k) bulunur.

Örnek 17

$x + 3y - 6 = 0$ doğrusunun $A(2, 1)$ noktasına göre simetriğinin denklemi nedir?

Örnek 18

$2x + 5y - 8 = 0$ doğrusunun $A(3, -2)$ noktasına göre simetriğinin denklemi nedir?

Simetri ve Bileşke Dönüşümler

Bilgi:

Bir doğrunun orijine göre simetriğini de bulabiliriz.
 $ax + by + c = 0$ doğrusunun orijine göre simetriğinde sadece sabit terim işaret değiştirir ve $ax + by - c = 0$ olur.
Veya yukarıda anlattığımız gibi de yapabilirsiniz.

Örnek 19

$3x + 4y - 5 = 0$ doğrusunun orijine göre simetriğinin denklemi nedir?

Bileşke Dönüşümler

Birden fazla dönüşümün uygulandığı dönüşümlere bileşke dönüşümler denir.

Örnek 20

A(2, -4) noktasının orijin etrafında pozitif yönde 90° dönme dönüşümü B olduğuna göre, B nin K(3, 4) noktasına göre simetriği olan C noktasının koordinatları nedir?

Örnek 21

Analitik düzlemde; A(-1, 3) noktası x eksenini boyunca pozitif yönde 3 birim ve y eksenini boyunca negatif yönde 2 birim ötelenerek B noktası elde ediliyor.

B noktasının x eksenine göre simetriği olan C noktasının koordinatları toplamı kaçtır?

Örnek 22

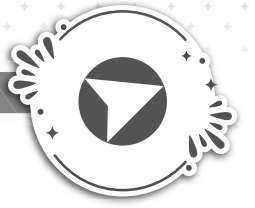
Analitik düzlemde; A(5, -2) noktasının orijin etrafında negatif yönde 90° döndürülmesiyle B noktası ve B noktasının $y = -x$ doğrusuna göre simetriğinin alınmasıyla C noktası elde ediliyor.

Buna göre, C noktasının $y = -2$ doğrusuna göre simetriği olan noktanın koordinatları nedir?

Örnek 23

Analitik düzlemde; K(-3, -4) noktasının orijin etrafında 180° döndürülmesiyle elde edilen noktanın $x = -3$ doğrusuna göre simetriğinin alınmasıyla T noktası elde ediliyor.

Buna göre, T noktasının 2 birim sağa ve 3 birim aşağıya ötelenmesiyle elde edilen noktanın koordinatları nedir?

Örnek 24

Analitik düzlemde; $A(-1, 3)$ noktasının $x + y - 4 = 0$ doğrusuna göre simetriği olan nokta ile B noktasının orijin etrafında negatif yönde 270° döndürülmesiyle elde edilen nokta aynıdır.

Buna göre, B noktasının koordinatları toplamı kaçtır?

Örnek 25

Dik koordinat düzleminde bir $P(a, b)$ noktası orijin etrafında saat yönünde 90° döndürüldükten sonra elde edilen nokta; x -ekseni boyunca negatif yönde 2 birim, y -ekseni boyunca pozitif yönde 4 birim ötelenmişinde yine $P(a, b)$ noktası elde ediliyor.

Buna göre, $a \cdot b$ çarpımı kaçtır?

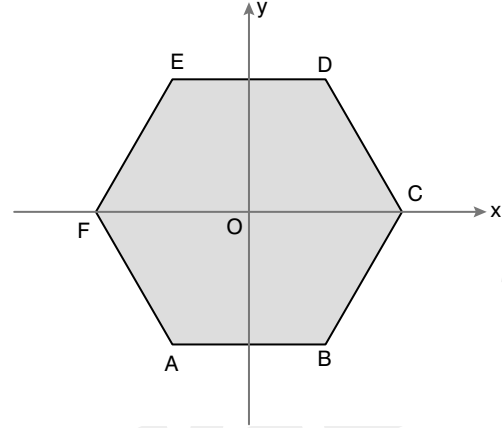
Örnek 26

Dik koordinat düzleminde bir $3x + 4y - 12 = 0$ doğrusunun $P(2, 4)$ noktasına göre yansması olan d doğrusu bulunuyor.

$K(a, -3)$ noktasının $y = 2$ doğrusuna göre yansması d doğrusunun üzerinde olduğuna göre, a kaçtır?

Örnek 27

Dik koordinat düzleminde, merkezi O noktasında olan aşağıdaki $ABCDEF$ düzgün altıgeni verilmiştir.

Bu altıgen, merkezi etrafında pozitif yönde 60° döndürülüyor. Döndürme sonrası elde edilen altıgenin de x eksenine göre simetriği alınıyor.

Buna göre, ilk durumda D noktasının bulunduğu köşeye, son durumda hangi nokta gelir?

Örnek 28

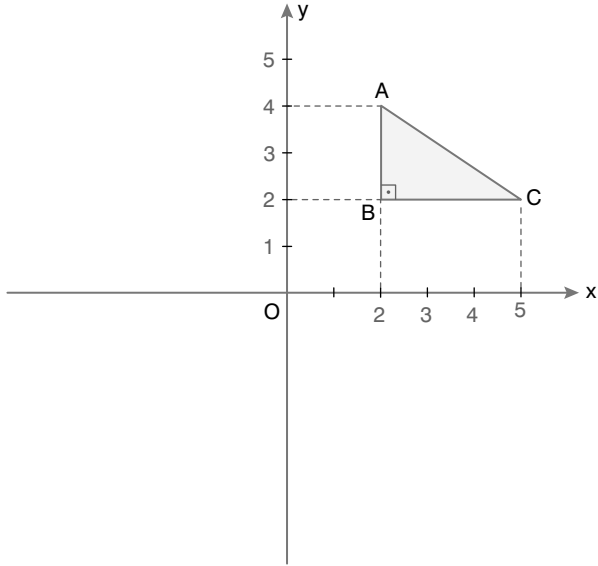
Analitik düzlemde; $A(-2, 1)$ noktasının $2x + y + 8 = 0$ doğrusuna göre simetriği olan nokta B ve $C(3, -2)$ noktasının orijin etrafında pozitif yönde 90° döndürülmesiyle elde edilen nokta D dir.

Buna göre, BD doğrusunun eğimi kaçtır?

Simetri ve Bileşke Dönüşümler

Örnek 29

Dik koordinat düzleminde verilen ABC dik üçgeninin x eksenine göre simetriği alınıyor ve A ile A', B ile B', C ile C' simetrik nokta çiftleri olacak şekilde A'B'C' üçgeni elde ediliyor. Elde edilen bu üçgen de A' noktası etrafında saatin tersi yönünde 90° döndürülüyor.

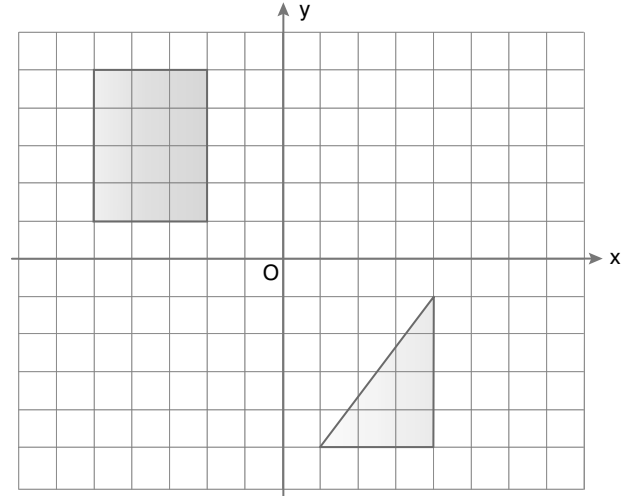
Bu dönme sonucunda B' noktasına karşılık gelen B'' noktasının koordinatları nedir?

Örnek 30

Dik koordinat düzleminde bir A(-4, 2) noktasının orijin etrafında negatif yönde 90° dönme dönüşümü B ve B noktasının $y = -x$ doğrusuna göre yansıması C noktasıdır.

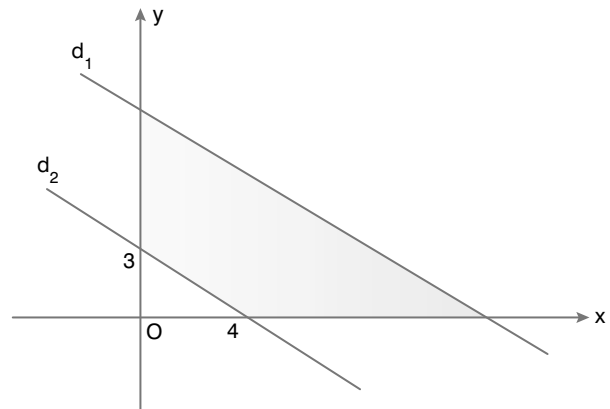
Buna göre, ABC üçgeninin alanı kaç birimkaredir?

Örnek 31

Şekildeki dikdörtgenin orijin etrafında negatif yönde 90° dönme dönüşümü ile dik üçgenin x eksenine göre yansıma dönüşümünün kesişim bölgesinin alanı kaç birimkaredir?

Örnek 32

Şekildeki d_1 ve d_2 doğruları $K(6, \frac{3}{2})$ noktasına göre simetrik olduklarına göre, boyalı bölgenin alanı kaç birimkaredir?